

ACE MERMOLJA, NOVA PESMARICA

Mladi pesnik iz Gorice v Italiji, študent slovenistike in primerjalne književnosti na filozofski fakulteti v Ljubljani, se je s prvo samostojno pesniško publikacijo pojavil v zbirki *Pesniški listi*, ki postaja najuspešnejša, hkrati tudi ena najbolj posrečenih oblik izdavanja poezije pri nas, med drugim odpira možnosti tudi mladim, komaj v javnost stopajočim pesnikom, sooblikovalcem slovenskega pesniškega prostora.

Mermoljev pesniški list ima številko tri in leto izdaje 1972, kar pomeni, da je bil avtor sooblikovalec začetka zbirke, ki se že približuje številu trideset listov, tridesetih avtorjev. V ospredju avtorjevega motivnega zanimanja so problemi slovenskega zamejskega človeka, npr. tekst *Benečija*, *Morje*. Drugi vir motivne inspiracije v pesniških listih predstavlja avtorjev odnos do konkretnega sveta v svoji celostni pojavnosti, iz katere skuša s pesniško ironijo izluščiti karakterne lastnosti, tipološke opredelitve človeka v svetu (*Ščinke*, *Zaboj na kašči*). V tekstu *Kras* je v avtorjevem izoblikovanju motiva kraška pokrajina le prvi del metafore, za katere drugi del uporablja avtor refleksijo ubesedenega lirskega subjekta. V tretjem tipu Mermoljeve poezije se pojavi prvoosebna refleksija lirskega subjekta (*Soba*, *Bolečina*, *Himna omari*, *Beli kurenti*). Subjektov odnos do sveta je satirično-revolten, na robu med resignacijo in akcijo, zato se moreta v celoti pojaviti tudi teksta *Res* presenetljivo spoznanje dragega *Ackota* in *Verz*, ki se skorajda povsem približujeta tipu ludistične poezije. Mermoljevi pesniški listi poskušajo izoblikovati lastno poetiko, vendar je avtorjeva oblikovalna

moč zelo šibka, prigodniška, tako da je motivna neizoblikovanost očitna.

Nova pesmarica* je izšla tri leta za tem. V izoblikovanju pesniških motivov je opazen delen premik v ljubezensko motiviko (*Domača viža*, *Pesem za Marijo*, *Prošnja morju*, *Uspavanka*, *Ljubezen*, *Pridi*, *Nini*, *Ljubezenski motiv*, *Nikoli mi ne rečeš*). Ljubezenska motivika v Mermoljevi Novi pesmarici ne presega prigodniškosti, povezane s prikritim protestom proti manipulativnim, daj-damskim odnosom, v katerih izgublja ljubezen metafizično lastnost in privlačnost ter se spremeni v enega izmed stranskih možnosti medčloveškega komuniciranja.

Podoben je avtorjev odnos tudi do konkretnega sveta v njegovih etabliranih, institucionaliziranih pojavnostih, ker se tkim. vrednote, trdna pravila, spreminjajo po vodilu agnosticizma, ideološke negotovosti, netrdnosti, kar omogoča resignacijo in prigodniško refleksijo. Zato si Ace Mermolja ne skuša zasnovati trdnega ubesedenega pesniškega sveta, nad katerega bi dvignil svoj lirski subjekt, niti subjekta iz poezije ne izloči, kar ohranja tekstom izpovedni, ideološki karakter.

Tudi v Novi pesmarici so opazni prigodniški in socialni motivi: *Morska razglednica*, *Polnočna*, *Molitev proti toči*, *Za novi rod*, *Pet kozarcev vina*, *Kvartanje*, *Obešenec se pogovarja z bogom*, *Jesenska*, *Naveličanost*, *Oglas v časopisu*, *Kresnica*, *Smrt*, *Junak našega časa*, *Profesor v pokoju*, *Avgust*, *Nevarni ljudje*, *Spleen*, *Naš dom*, *Poletje 74*. V tekstu *Krik* je v verzni gradnji opazen Kosovelov vpliv iz nekaterih konstruktivističnih poskusov. Lirski subjekt, izpovedovalec odnosov do sveta in človeka v njem, pristaja na svet brez izrazitih revoltnih drž, brez potenciranih možnosti in načrtov, prej ironično, kritično, vendar ne ideološko-deklarativno ali celo didaktično.

V tekstih *Beseda*, *Pesnik*, *Izpoved* v rimah in *Pesem* aktualizira avtor mo-

* Ace Mermolja, *Nova pesmarica* (Založništvo tržaškega tiska, Trst 1975, Knjižna zbirka *Leposlovje* št. 2, opremil Klavdij Palčič, str. 57).

tiv pesništva in pesnika. Tudi tu je opazna izrazita prigodniškost, ki pa se v tekstih Resnica, Resničnost in Fašizem prevesi v izrazitejši odnos do sveta. V pesniški deklarativnosti dobijo omenjeni teksti ideološki karakter, ki

močno presega opazno prigodniškost celotne zbirke.

Mermoljeva Nova pesmarica še ni izoblikovala izrazitejše individualne poetike, prej ostaja v motivnem in slogovnem eklekticismu.

Marijan Zlobec

Franc
Lovšin

Domislice

Ljudje so mimoidoči problemi.

Kranjec Kranjcu ne verjame,
laže resnico kakor s kljuka sname.

Vino še vedno zasluži čast, da ga gostilničar krsti.

Na spisku človeštva je največ ljudi, ki imajo smolo.

Norosti so privatna in družbena lastnina.

Sreča je igra brez Črnega Petra.

Majhne razlike so lahko vzrok velikih posledic.

Kdor je sodoben, je naročnik Sodobnosti.

Posebnost dela je v tem, da ga nikoli ne zmanjka.

Zvok je odskočna deska za sluh.

Seme dobrote kali različno.

Dandanes imajo ljudje že tako visoke pete, da jim glava sploh ne pride več do veljave.

Vsak dan smo bliže raju; raj je neobdelano področje.

Kdor malo govori, mu ne zmanjka sape.

Hrabrost človeka je v tem, da premaga sam sebe.

Najteže je določiti mejo človekovih hotenj.